

Tesla v Česku

Americká automobilka otevřela v pražských Vysočanech první českou prodejnu svých elektrovozdů.

BYZNYS
STR. 5

PRÁVĚ V PRODEJI

KOMENTÁŘ: POŽÁRY V RODINNÉ POLITICE / STR. 12

● CZK/EUR • 25,740 / ±0,000 Kč ● CZK/USD • 23,506 / +0,055 Kč ● PX • 1005,48 / -0,45% ● BITCOIN • 8220,00 \$ / -0,18% ● ZLATO • 1508,05 \$ / +0,49%

Stát chce nabrat tisíce lidí

UDÁLOSTI / STR. 3

Dopravní mozek vyjde Prahu na miliardu

BYZNYS / STR. 4

Američané stupňují celní válku s Evropou

TRHY & SVĚTOVÁ EKONOMIKA / STR. 6

Obecní a krajské politici si polepší

Návrh vládního nařízení počítá v příštím roce s **růstem platů** hejtmanů, primátorů, starostů, radních a zastupitelů o **7,5 procenta**. Samosprávy to vyjde na více než **půl miliardy korun**. Zvýšení se má týkat především uvolněných politiků. Starostové středně velkých měst si nově přijdou až na 83 tisíc, odměny hejtmanů a **primátora Prahy** Zdeňka Hřiba (na snímku) přesáhnou **130 tisíc korun**.

UDÁLOSTI / STR. 2

Zápisník
Jiřího **LIEBREICHA**

Cena za elitu

Po devíti letech se dnes večer vrátí nejslavnější hokejová liga do Prahy. Svůj první zápas sezony zámořské NHL sehraje v O2 areně týmy Chicago Blackhawks a Philadelphia Flyers. A Češi si za podívanou neváhají připlatit. Stačí dvě hodiny a bylo vyprodáno – cena za ledu nejvzdálenější vstupenku přitom začínala na dvou tisících korun, za lepší výhled si pořadatelé účtují až osm tisíc. Je na pováženou, zda se fandům nevyplatí letět přímo do místa dění – letenku na východ USA lze sehnat i pod šest tisíc korun, nejlevnější vstupenky například na domácí utkání Floridy Panthers vyjdou na asi čtyři sta korun. A ještě se člověk ohřeje.

Na návrat pro změnu fotbalových elit se ještě o tři roky déle načekali fanoušci Slavie. Po dvanácti letech totiž hrají Pražané prestižní Ligu mistrů. A z cenového porovnání s hokejisty, zdá se, vycházejí lépe. Za balíček tří vstupenek na zápasy Slavie s věhlasnými soupeři si klub účtuje od čtyř do deseti tisíc, zatím jediný domácí mač se podařilo rychle vyprodat. Takže na fotbal, nebo na hokej?

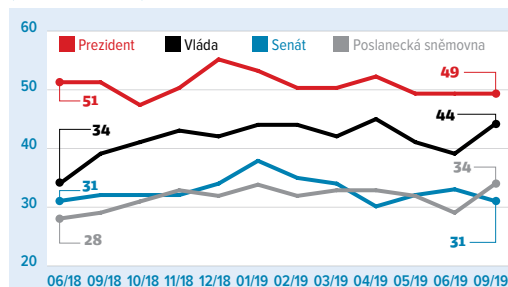
Číslo dne

191

tisíc osobních vozů se v Česku prodalo za letošní první tři čtvrtletí. Jde o osmiprocentní propad.

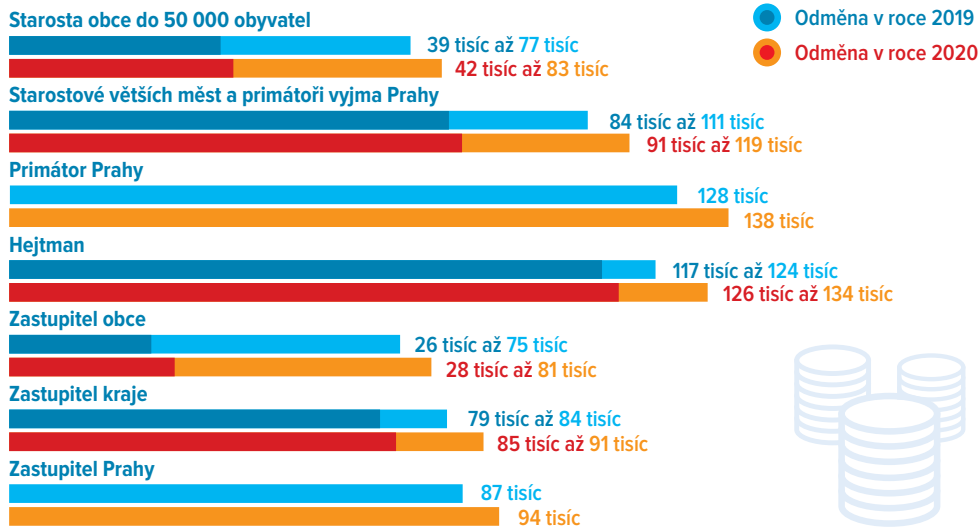
Graf dne

Důvěra obyvatel v ústavní instituce (v procentech)

Pramen: CVM

JAK SE ZVÝŠÍ PLATY V SAMOSPRÁVĚ V ROCE 2020

Pramen: Návrh nařízení vlády o výši odměn členů zastupitelstev

Zastupitelé si příští rok vydělají více

NGUYEN Thuong Ly

Hejtmani, primátoři, starostové, radní a zastupitelé si od ledna příštího roku rekordně polepší. Ministerstvo vnitra předložilo návrh vládního nařízení, který počítá se zvýšením platů v obecních a krajských zastupitelstvech o 7,5 procenta. Zvýšení se promítne především do platů uvolněných politiků, tedy těch, pro které je funkce hlavním zaměstnáním. Starostové středně velkých měst si tak mohou nově přijít až na 83 tisíc, primátoři statutárních měst až na 119 tisíc měsíčně, odměny hejtmánů a primátora Prahy přesáhnou hranici 130 tisíc.

Platy vláda zvyšuje každoročně v návaznosti na vývoj republikové průměrné hrubé mzdy.

„Lze očekávat zvýšení motivace a pocitu ocenění náročnosti vykonávaných funkcí, zejména u uvolněných členů zastupitelstev,“ míní předkladatelé návrhu. Vládní nařízení je nyní v připomínkovém řízení. Dá se očekávat, že jej kabinet schválí, sedmiprocentní navýše-

”
Lze očekávat zvýšení motivace a pocitu ocenění náročnosti vykonávaných funkcí.

ní platů zastupitelů loni prošlo bez potíží. Na zvýšení platů budou muset samosprávy vydat ze svých rozpočtů odhadem o 543 milionů korun víc než letos.

Zdaleka nejvíce peněz by měl pobírat pražský primátor Zdeněk Hřib (Piráti), který by si v příštím roce měl přijít na 138 tisíc korun měsíčně. To je o deset tisíc korun více než letos. Pro srovnání, základní plat poslance nebo senátora činí 82 400 korun. „Nedělám to pro peníze,“ řekl Hřib deníku E15 bez dalšího komentáře.

Pražský magistrát v současnosti platí 21 uvolněných členů

zastupitelstva, kterým letos rozdává až 42 milionů korun. Jen řadový zastupitel si v Praze může přijít na 94 tisíc korun. Není jasné, kolik budou jejich funkce stát příští rok. „Nařízení jsme dostali teprve ve středu k připomínkování a zatím neumím říct, jaký to bude mít dopad na rozpočet,“ uvedl pražský náměstek pro finance Pavel Vyhnanek (Praha sobě). Opoziční ODS a ANO dlouhodobě kritizují pražskou koalici za vysoký počet placených politiků, jde podle nich o plýtvání penězi. Brno pod vedením ODS loni zvýšilo počet uvolněných zastupitelů na 12, což také vyvolalo kritiku.

Platy zastupitelů se řešily také minulý týden ve sněmovně, kdy poslanci přehlasovali senátní veto o kumulaci odměn. Plat uvolněných zastupitelů, kteří jsou zároveň členy parlamentu nebo vlády, se tak podle předlohy sníží na dvě pětiny. „Jeden politik nemá brát dva platy,“ řekl poslanec Jakub Michálek. Senátoři to považovali za populismus, množství práce a zodpovědnosti se spolu s platem podle nich nesnižuje.

Stát plánuje nabrat tisíce zaměstnanců

Nové učitele, vojáky, policisty a hasiče chce v příštím roce nabrat vláda. Dohromady pro ně má 5,5 tisíce míst, naopak téměř tři tisíce úřednických pozic zruší. Počítá s tím návrh zákona o státním rozpočtu na příští rok, který začne tento měsíc projednávat Poslanecká sněmovna.

České školy plánují získat dva a půl tisíce učitelů. Zájemce má nalákat další růst platů pedagogů o deset procent, byt kabinet Andreje Babiše (ANO) původně slíbil patnáctiprocentní navýšení. „Zvyšuje se počet dětí ve vzdělávací soustavě a s tím souvisí i potřeba učitelů,“ řekl šéf rezortu Robert Plaga (ANO).

Pokud by se desetiprocentní nárůst částečně nepromítl do odměn, ale jen do tarifů, jak žádají odbory, nejvíce by si polepšili ti, kteří mají nejvyšší výdělky. Průměrný plat učitele na střední škole je letos necelých 39 tisíc korun hrubého měsíčně, nástupní je však o jedenáct tisíc nižší.

„Navýšení by se mělo výrazně týkat mimotarifní složky, aby ředitelé mohli pedagogy motivovat a mít možnost více

odměňovat ty kvalitní a také ty mladší a nové,“ míní předseda opoziční ODS Petr Fiala.

Z ozbrojených složek je v posledních letech nejméně úspěšnější na trhu práce armáda, která naláká na dva tisíce rekrutů ročně. Naopak tři tisíce neobsazených míst má Policie ČR. Napřesrok chce přijmout alespoň tisícovku nováčků.

„U těchto složek vzrostou platy od roku 2014 o padesát procent,“ uvedla ministryně financí Alena Schillerová (ANO). Průměrný plat vojáka má od příštího roku přesáhnout 45 tisíc korun hrubého měsíčně, policisty 46 tisíc a hasiče 48 tisíc. V případě státní policie však nábor dlouhodobě komplikují nízké nástupní platy, jejichž současné výše je asi 22 tisíc.

Původní záměr Schillerové seškrat šest tisíc převážně neobsazených úřednických postů, na něž si ministerstva nárokují peníze, zůstal v polovině cesty. Opoziční strany tvrdí, že stát by se obešel bez více než dvaceti tisíc lidí, které zaměstnává.

VÍCE E15.CZ

Pavel OTTO

Krátce

V Česku žilo loni nejvíce lidí od konce druhé světové války

Ke konci loňského roku mělo Česko 10,65 milionu obyvatel. To je nejvíce od konce druhé světové války, oznámil Český statistický úřad. Za meziročním přírůstkem o téměř 40 tisíc obyvatel stojí především imigrace. Nejčastěji se do Česka stěhovali Ukrajinci a Slováci.

Prezidenti V4 podpořili přijetí Srbska do EU

Hlavy států visehradské skupiny na summitu v Lánech přislíbily Srbsku podporu při úsilí balkánské země o vstup

do Evropské unie. Srbský prezident Aleksandar Vučić apeloval na zrychlení přístupových jednání.

ČD zajistí dopravu ve středních Čechách

Středočeský kraj podepsal s Českými drahami smlouvu na dalších deset let o zajištění drážní obslužnosti. Vlaky státního dopravce najedou v regionu každoročně 15,67 milionu kilometrů, za první rok kraj zaplatí asi 2,1 miliardy korun. Dráhy se zavázaly navýšit kapacitu vlaků na vybraných tratích, zavést do příměstských vlaků Wi-Fi, ve většině z nich nainstalují také zásuvky. /čtk/

KNIHOVNU ROKU MÁ VĚTRNÝ JENÍKOV

Foto: čtk

NA ZÁMKU. Knihovnou roku 2019 se v desátém ročníku stejnojmenné soutěže stala Místní knihovna Větrný Jeníkov na Vysočině. Knihovna sídlí v unikátních prostorech novobaročního zámku, který je částečně zrekonstruován a je chráněnou kulturní památkou. Ocenění Městská knihovna roku získala knihovna v Písku, jedna z nejstarších veřejných institucí svého druhu v zemi. V Česku je podle loňských údajů 5500 knihoven a několik stovek jejich poboček. Jde o nejhustší síť na světě.

306672/19

INZERCE

OKTAGON 15
ZÁPAS STOLETÍ
VEGH VS VEMOLA

MARTÍNEK VS PEŠTA
HEAVYWEIGHT TITLE FIGHT 5X 5MIN

9. 11. 2019 / O₂ arena PRAHA ticketportal

ZBÝVÁ POSLEDNÍCH 2000 LÍSTKŮ

Dopravní „mozek“ vyjde Prahu na miliardu

Jiří LIEBREICH

Zatímco o letitém zpoždění stavby tunelu Blanka věděli snad všichni řidiči v metropoli, o podobném skluzu dopravně neméně významného střediska Malovanka ví z veřejnosti málokdo.

Magistrát toto dopravní centrum zdaleka nedostavěl, přestože dělníci do země první kopli už před téměř čtyřmi lety. Velín, ze kterého má být koordinována MHD, provoz v tunelech a na všech 660 světelných křižovatkách, chtěla přitom Praha zprovoznit současně s Blankou. Město teď projekt restartuje.

Radnice minulý týden vyzvala firmy k účasti v soutěži na stavbaře, který chátrající železobetonový skelet na Břevnově dokončí za předpokládaných 601 mi-

CENTRÁLA. Vizualizace multifunkčního operačního střediska Malovanka, ze kterého bude řízena doprava v celé metropoli.

lionů korun. Celkové náklady včetně technologií mají podle původních plánů převyšit miliardu korun.

„Objekt se stane naprosto klíčovým místem pro dopravu v hlavním městě,“ slibuje náměstek primátora

pro dopravu Adam Scheinherr (Praha sobě) s tím, že zprovoznění centra po několikaletých odkladech očekává v roce 2023.

Zdržení způsobil názorový obrat magistrátu z roku 2016. Už rok po zahájení stavby

město výrazně změnilo zadání. Soutěž na projektanta, který změny začlení do podkladů, má město dokončit do konce roku a stavbaře vybrat v příštím roce. Stavba sama má trvat rok a půl. Závěrečným krokem bude výběr dodavatele technologií.

„Předešlá vedení radnice začala rušit legálně vysoutěžené zakázky kvůli podezřením na cizí zájmy. Nic se nepotvrdilo, zakázky naopak museli soutěžit znovu a za ceny vyšší až o třetinu,“ uvádí opoziční zastupitel věnující se dopravě a starosta Běchovic Ondřej Martan (ODS). „Malovanka se tak může prodat za řádově o stovky milionů. Je to odkaz nových sdružení a aktivistů, kterému se nevyhnulo minulé vedení radnice pod taktovkou hnutí ANO a ani to současné,“ dodává.

Propojíme všechny křižovatky

Roky chystaný **pražský dopravní velín** má řidičům ušetřit až patnáct procent času, který ztrácejí v zácpách, tvrdí náměstek primátora pro dopravu Adam Scheinherr (Praha sobě). „**Shromáždíme všechny informace z čidel a kamer v ulicích,**“ říká.

EB Proč Praha potřebuje Malovanku?

K lepší koordinaci dopravy. Propojíme 660 světelných křižovatek a pět tunelů, které jsou dnes řízeny samostatně. Senzory po celém městě budou sledovat dopravu a podle toho, kde je zrovna zácpa, budou uvolňovat nebo zdržovat auta. Ve světě systém zavedli například v Los Angeles, kde jsou asi čtyři tisíce světelných křižovatek. Plynulost dopravy to v čase dopravních zácp zrychlí až o patnáct procent.

EB Jak?

Shromáždíme všechny informace z čidel a kamer. Současné křižovatky se umějí řídit individuálně, ale ne koordinovaně. Nově propojíme všechny křižovatky. Pokud se severojižní magistrála ucpe, systém nebude pouštět další auta z bočních ulic typu Ječná či Žitná. Nezpomalí se tedy provoz na magistrále. Napojit se auta budou moci, až se magistrála uvolní. Je to stejné jako u tunelů. Dojde-li k zácpě v Blance, zastaví se provoz, auta nejsou vpuš-

těna a na vjezdu je červená i čtvrt hodiny. Hlavní ale je, že na výjezdu svítí zelená, aby se tunel co nejrychleji uvolnil.

EB Kdo v centru bude?

Dispečerů dopravy, technická správa komunikací, městská a státní dopravní policie, záchrana, hasičský sbor a ve výjimečných případech

i krizový štáb. Bude tam i záložní datové centrum magistrátu. Pracovat tam bude sto lidí ve třech podlažích. Veškeré financování půjde z Prahy, uvidíme, zda půjde čerpat evropské peníze na technologickou část budovy. Dodnes město investovalo zhruba 150 milionů korun.

EB Proč změna projektu z roku 2016 způsobila takové zpoždění?

Zákon neumožňuje zásadně zvýšit práce původnímu vítězi. Například policie musí mít speciální místnost pro zbraně a nesmí sedět v jedné místnosti spolu s dopravními inženýry z TSK, ti se zase nesmějí policii koukat do počítače. Krizový štáb zase potřebuje například záložní zdroj elektrické energie. /lie/

Krátce

Odbyt aut klesl o osm procent

Za první tři letošní čtvrtletí se v Česku prodalo přes 191 tisíc nových osobních aut. Meziročně to znamená pokles o osm procent. V samotném září se odbyt zvýšil o 8,5 procenta na téměř šestnáct tisíc prodaných vozů. Celkem 72 procent automobilů nakoupily podle Svazu dovozců aut firmy.

Prodejce stavebnin Pro-Doma zvýšil zisk

Růst tržeb na sedm miliard korun, meziročně o více než čtvrtinu, zaznamenal loni prodejce stavebnin Pro-Doma. Zisk mu dokonce vzrostl meziročně o 87 procent na 142 milionů korun. Firma loni akvizicí společnosti Filiger a dokončením integrace firmy Dama vstoupila do odvětví betonářské oceli.

Značka EuroOil může zmizet z trhu

Státní distributor paliv Čepro hledá strategického partnera pro svou síť čerpacích stanic EuroOil. Možná spolupráce může vést až k přejmenování celé sítě s 2022 pumpami, uvedl deník LN.

VW v kauze dieseldgate zatím platit nemusí

Koncern Volkswagen teď nemusí platit odškodné českým majitelům aut ve věci dieseldgate. Odvolací senát zrušil březnový verdikt Obvodního soudu pro Prahu 8, podle kterého měla firma zaplatit vlastníkům vozů 533 milionů korun. /čtk/

PREMIÉRA. Tesla k prvnímu autorizovanému autoservisu v pražských Vysočanech přidala svou první tuzemskou prodejnu.

Tesla otevřela svou první prodejnu v Česku

Americká automobilka Tesla oficiálně otevřela první prodejnu automobilů v Česku. Sídli v komplexu autosalonu Advantage Cars v pražských Vysočanech - tedy v místě, kde Tesla už v dubnu otevřela svůj první český autorizovaný servis.

Cenu vozidel Tesla bude poprvé určovat jednotný ceník pro celý český trh. Návštěvníci si tam budou moci vyzkoušet všechny tesly, tedy Model S, X i Model 3.

Problém jménem cena

Otevření první prodejny Tesly na českém území považují experti za událost, ale neočekávají, že by se významněji promítla do prodejů. „Zvýšený zájem potenciálních uživatelů v dlouhodobém horizontu neočekávám, neboť domácí trh je příliš konzervativní a opatrný,“ uvádí například analytik společnosti Cyrrus Petr Pelc.

Dodává, že nejpalcivějším problémem Tesly zůstává

Prodeje zůstaly za očekáváním

Automobilka Tesla celosvětově prodala ve třetím čtvrtletí rekordních 97 tisíc vozů a prodeje tak zvýšila o necelá dvě procenta. Analytici však očekávali více. Akcie Tesly v reakci na zprávu klesly po ukončení oficiálního obchodování až o šest procent. Automobilka uvedla, že objednávky ve třetím čtvrtletí překonaly dodávky. Odhaduje, že za celý rok dodá 360 až 400 tisíc vozů.

cena. „Dovedu si představit, že nová Škoda CitiGo v elektrické verzi, která byla představena na autosalonu ve Frankfurtu a bude od příštího roku k dispozici za zhruba půl milionu korun, může oslovit určitou skupinu zájemců,“ říká Pelc. „Tesla ale přichází na náš trh se

zbytečným zpožděním. Ten, kdo takový automobil chtěl, už jej pravděpodobně má. Ostatní si počkají na lepší cenu nebo na širší výběr lépe vybavených konkurenčních značek,“ dodal.

Rozšiřování na východ

Česko je první zemí bývalého východního bloku, kde Tesla otevřela svou oficiální prodejnu i autorizovaný servis. Plány automobilky však směřují dále na východ. Její šéf Elon Musk nedávno uvedl, že společnost chystá pobočky na Slovensku, v Chorvatsku, Srbsku a v dalších zemích regionu.

„Pro východní Evropu z širšího pohledu má Tesla určitý potenciál. Dokonce vybudování výrobní pobočky v rámci některé ekonomicky slabší evropské země by jistě bylo strategicky velmi rozumných krokem. Hlavní otázkou však stále zůstane cena,“ dodává Pelc.

JÍŘÍ FRYDLEWICZ

Modernizace nádraží bude stát 720 milionů

Správa železniční dopravní cesty vypíše v příštím roce tendry na kompletní rekonstrukci 23 nádražních budov.

Zatímco letos do rozsáhlých modernizací nádraží dosud investovala kolem 405 milionů korun, v příštím roce do nich hodlá vložit více než 720 milionů korun. Na konferenci Nádraží 2019 to uvedl náměstek ředitele SŽDC Mojmir Nejezchleb s tím, že v Česku jsou více než tři tisíce nádražních budov.

Evropské peníze

Náklady na kompletní rekonstrukce nádraží se postupně zvyšují. Ještě v roce 2018 to bylo 208 milionů korun. V příštím roce by tak měly vzrůst až o sedmdesát

procent. K financování modernizací správa železnic využívá také dotace z evropských fondů.

Velké projekty

K těm nejvýznamnějším rekonstrukcím v příštím roce budou patřit stavby plzeňského hlavního nádraží, administrativní budova pardubického nádraží, dále budovy v Písku, v Karviné nebo v Táboře. Ještě letos správa železnic vyhlásí tendry na rekonstrukci staveb například v Berouně nebo Bohumíně.

Vedle investic do velkých rekonstrukčních akcí SŽDC vynakládá každoročně další stovky milionů korun na běžné opravy nádražních budov a jejich údržbu. /čtk/

ÚSPORNÉ BALENÍ

Foto: čtk

PĚT MILIONŮ KORUN ročně má knižnímu nakladatelství Euronedia Group ušetřit nový balicí stroj italského výrobce CMC. Zařízení, které z lepenkového pásu vyrábí obaly přímo podle velikosti zásilek, spotřebuje o čtyřicet procent méně materiálu. Nahradí patnáct pracovníků balících zboží ručně. **VÍCE E15.CZ**

USA stupňují celní válku s Evropou

Foto: čtk

Spojené státy zavedou odvetná cla deset procent na evropská letadla a 25 procent na zemědělské a průmyslové zboží. Reagují tak na nezákonné subvencování evropského výrobce letadel Airbus. S odvoláním na pracovníky Úřadu amerického obchodního zmočnění (USTR) o tom informovaly zahraniční tiskové agentury.

Krok Washingtonu umožňuje rozhodnutí Světové obchodní organizace (WTO) povolit Spojeným státům cla na zboží z Evropské unie v hodnotě 7,5 miliardy dolarů ročně.

Nová americká cla ve výši 25 procent se mají týkat irské

a skotské whisky, vína, sýrů, oliv a zmrazeného masa z Francie, Německa, Španělska a Británie, německé kávy a některých strojírenských výrobků z Německa, britských oděvů a vlněného zboží nebo másla, jogurtů a produktů z vepřového masa z evropských zemí.

Podle zdrojů z USTR chce Washington s EU zahájit jednání o východisku, které by prospělo americkým zaměstnancům. Cla budou uvalena, až vydá formální souhlas orgán WTO pro řešení sporů. Podle agentury AP a dalších médií se tak stane 18. října.

Clo na letouny se nebude vztahovat na letecké díly,

PODPORA. Evropské subvence pro firmu Airbus jsou dlouhodobě trnem v oku Boeingu a USA.

což výrobní provozy Airbusu v americké Alabamě ušetří před zvýšením nákladů. I společnost Boeing bude moci využívat bez zatížení vyšším clem evropské součástky při výrobě svých letadel, uvedl zástupce USTR.

Spojené státy a Evropská unie se od roku 2004 u WTO navzájem obviňují z nelegální podpory svých výrobců letadel Boeing a Airbus.

U obou stran bylo zjištěno, že v rozporu s pravidly WTO své výrobce letadel finančně podporovaly, aby jim zajistily výhodnější pozici na trhu.

Obě strany se následně začaly připravovat na případné uvalení cel, která by byla odvetou za škody vzniklé v důsledku subvencí. Plány EU na zavedení cel na americké zboží WTO ještě posuzuje, rozhodnutí se očekává začátkem příštího roku. /čtk/

NÁVRAT

Foto: čtk

SPOLEČNOST MICROSOFT se opět pokouší uspět na trhu s chytrými telefony. Firma představila rozkládací přístroj Surface Duo s duálním displejem a s operačním systémem Android, prodávat ho chce začít příští rok před Vánocemi. Microsoft opustil výrobu mobilních telefonů koncem roku 2017, když se předtím neúspěšně snažil získat podíl na trhu s telefony mimo jiné převzetím výroby mobilních telefonů firmy Nokia.

Krátce

PepsiCo vykázal nižší zisk

Americkému výrobcí nápojů PepsiCo ve třetím čtvrtletí klesl čistý zisk meziročně zhruba o 16 procent na 2,1 miliardy dolarů, a to navzdory růstu příjmů. Důvodem byly vyšší výdaje. Čisté tržby se zvýšily o 4,3 procenta na 17,19 miliardy dolarů.

Deratizátorům v Římě roste byznys

Italská metropole se znovu zabývá akutním problémem s odpadky. Situace se zkomplikovala, když v pondělí kvůli sporům s vedením radnice odstoupilo vedení společnosti AMA, která zajišťuje v Římě svoz komunálního odpadu. Týž den sdružení správců

bytů oznámilo, že od května do září zaznamenalo trojnásobný počet žádostí o deratizace.

První přístroj Huawei nepodporuje aplikace pro Android

Uživatelé chytrých telefonů Huawei Mate 30, které jsou bez plné verze operačního systému Android americké společnosti Google, už si aplikace pro Android nemohou manuálně stáhnout ani oklikou. Upozornil na to bezpečnostní expert, jehož citovala agentura Bloomberg. Nový vlajkový telefon čínské firmy Huawei není kvůli americkým restrikcím vybaven populárními aplikacemi Google. Omezení šlo ale obejít prostřednictvím aplikace na internetu. /čtk/

Kurzovní lístek ČNB Platnost od 3. 10. 2019

	Země	Množství	Kurz
	Austrálie	1	15,798
	Čína	1	3,289
	Dánsko	1	3,448
	EMU	1	25,740
	Chorvatsko	1	3,470
	Japonsko	100	21,969
	Kanada	1	17,624
	Maďarsko	100	7,729
	Norsko	1	2,570
	Polsko	1	5,932
	Rusko	100	36,116
	Švédsko	1	2,376
	Švýcarsko	1	23,494
	Turecko	1	4,130
	USA	1	23,506
	Velká Británie	1	28,997

Akcie na pražské burze 3. 10. 2019

	Název	Kurz [Kč]	Změna
	AVAST	112,00	2,75 %
	CETV	102,00	-1,92 %
	ČEZ	514,50	-0,10 %
	Erste Bank	737,40	-1,94 %
	Kofola	286,00	-1,38 %
	KB	758,50	-0,91 %
	Moneta	71,25	-0,70 %
	O2 CR	213,50	0,23 %
	Pegas	676,00	0,00 %
	Philip Mor. ČR	13 640,00	0,74 %
	TMR	940,00	-1,05 %
	VIG	592,00	-1,99 %
Celkový objem (v tisících korun)		489 260	

Řetězec H&M zvýšil kvartální zisk

Švédský prodejce oděvů Hennes & Mauritz (H&M) zvýšil ve třetím čtvrtletí zisk před zdaněním na 5,01 miliardy švédských korun, zhruba 11,9 miliardy českých korun, ze 4,01 miliardy SEK ve stejném období loni. Výsledek znamená první růst čtvrtletního zisku firmy za více než dva roky, uvedla agentura Reuters.

Obchodům H&M v minulých letech klesal zisk hlavně kvůli konkurenci a rovněž proto, že lidé začali více

nakupovat na internetu. Firma v reakci na pokles zisků a hromadění zásob silně investuje. Při zveřejnění výsledků za třetí čtvrtletí společnost uvedla, že se jí daří reagovat na změny na trhu.

Akcie H&M na burze ve Stockholmu v reakci přidávaly kolem sedmi procent a dostaly se nad 198 švédských korun. Od začátku roku zpevnily o více než 50 procent. Loni spadly na minimum za 13 let. /čtk/

Facebooku lze nařídit smazání urážlivých příspěvků

Soudy v Evropské unii mohou společnosti Facebook nařídit, aby napříč svou sociální sítí po celém světě smazala takové příspěvky uživatelů, které jsou v rozporu se zákonem. Týká se to i urážlivých komentářů podobných původnímu příspěvku. Potvrdil to Soudní dvůr Evropské unie.

Soud se zabýval případem expředsdkyně rakouských Zelených Evy Glawischnigové-Pieszczekové. Ta se domáhala, aby Facebook odstranil příspěvek, který ji podle rakouského soudního rozsudku urážel a očerňoval a který mohl vidět každý uživatel sítě. Šlo o článek týkající se sociální pomoci pro uprchlíky, který na svém soukromém profilu sdílel jistý člověk a zveřejnil k němu pro někdejší političku Zelených urážlivý komentář, k němuž své poznámky posléze přidali i další diskutující. Glawischnigovou-Pieszczekovou nazvali třeba „mizernou zrádkyní“.

Po americkém koncernu politička chtěla, aby napříč sítí odstranil původní hanlivý komentář i jinak formulované, ale stejně vyznívající

„**Soud se zabýval případem bývalé předsdkyně rakouských Zelených Evy Glawischnigové-Pieszczekové.**“

urážky. Po rozsudku soudu nižší instance Facebook zablokoval přístup k původnímu příspěvku v Rakousku. Nejvyšší rakouský soud se pak zabýval otázkou, jak a v jaké podobě má firma postupovat v celosvětovém měřítku a obrátil se při tom na Soudní dvůr Evropské unie.

Podle verdiktu unijního soudu společnosti jako Facebook podle unijní směrnice o elektronickém obchodu nenesou odpovědnost za informace, které na ně uživatelé ukládají, pokud se Facebook nedozvěděl, že jsou v rozporu se zákonem. To však nebrání tomu, aby Facebook dostal nařízeno ukončit protiprávní jednání a takové informace odstranit nebo zamezit v přístupu k nim. /čtk/

FASHION BIBLE

PODZIM/ZIMA 2019-2020

**218
STRAN!**

VELKÝ MANUÁL

20 stran trendů na tuto sezonu

FASÁDA

Nejnovější kosmetické náčiní pro voňavější přezítí podzimu

AUTONEWS

Podzimní novinky do vaší garáže

CYKLOŘÍJEN

Jirka Ježek a jeho tipy na podzimní cyklovýlety

**Časopis i předplatné kupujte
na www.ikiosek.cz/formen**

Kandidát na hospodářství přesvědčil europoslance

Pavla PALAŠČÁKOVÁ

Navržený italský eurokomisař pro hospodářství Paolo Gentiloni tvrdí, že bude při posuzování veřejných financí Říma nestranný. Chce přehodnotit pakt stability a růstu, který podle něj selhává při snižování dluhové zátěže unijních zemí. Čtvrtek byl nejrušnějším dnem slyšení kandidátů na členy Evropské komise. Své plány europoslancům představila například estonská adeptka na řízení energetiky Kadri Simsonová. Večer se čekala prezentace Řeka Margaritise Schinase, jenž má mít mimo jiné na starosti imigraci.

Nominace italského sociálnědemokratického premiéra vzbudila obavy, zda nebude v hospodářské oblasti příliš prosazovat stanoviska jižních zemí, zejména své vlasti. Tyto státy v minulosti usilovaly o rozvolnění unijních fiskál-

„**Nejsem a nebudu představitelem jedné vlády, řekl navržený italský eurokomisař Paolo Gentiloni.**“

ních pravidel. Řím se nedávno dostal do sporu s Bruslem a hrozilo mu disciplinární řízení kvůli jeho rostoucímu dluhu. „Chci, aby v tomto bylo zcela jasno. Nejsem a nebudu představitelem jedné vlády,“ slíbil Gentiloni.

Kandidát do týmu Ursuly von der Leyenové zároveň zdůraznil, že pokud to jednotlivým zemím rozpočty umožňují, měly by v době hrozby hospodářské stagnace investovat do svého růstu. Vyslovil se také pro revizi paktu stability a růstu, který stanovuje mantinely pro rozpočtové deficity

Foto: tisk

a veřejné dluhy. Není si však jistý tím, jak hluboké reformy by mělo dojít.

Mezi své priority Gentiloni řadí nástroj, jenž by měl v případě náhlé ekonomické krize pomoci v boji s nezaměstnaností. Zatím však není jasné, zda bude mít podobu půjček

či přímé finanční injekce do rozpočtů postižených zemí. „Politicky to nebude snadné,“ připustil Ital.

Vyslovil se i pro zavedení „uhlíkového cla“ na import zboží, které by mělo chránit evropské producenty před konkurencí ekologicky nevědomělých firem. Návrh patrně přispěje k dalšímu zhoršení obchodních vztahů mezi EU a USA.

Italský adept europoslance přesvědčil, i když reakce na jeho vystoupení byly smíšené. Dočkal se sice potlesku, podle některých názorů ale nezodpověděl uspokojivě jediný dotaz. Nejasnosti panovaly kolem osudu Simsonové, která chce hledat rovnováhu mezi unijními ekologickými ambicemi, energetickou bezpečností a přijatelnými cenami energií. Podle některých europoslanců dostatečně ne-reflektovala klimatické výzvy.

SLEDUJTE E15.CZ

Problémoví adepti

- **Prezentace nominovaných eurokomisařů prováže komplikace.** Dva z nich, rumunská kandidátka na dopravu Rovana Plumbová a Maďar László Trócsányi, jenž měl dohlížet na rozšíření EU, k slyšením ani nebyli připuštěni. Opakovaně je odmítl právní výbor europarlamentu kvůli obavám ze střetu zájmů.
- **Náhradníkem Budapešti bude diplomat Olivér Várhelyi.** Bukurešť nabízí dva nové adepty, europoslance Dana Nicu a tajemnicí ministerstva zahraničí Melanii-Gabrielu Ciotovou.
- **Problémy má i další východní země EU, Polsko.** Jeho kandidát pro oblast zemědělství Janusz Wojcickowski bude muset kvůli vágnosti svých návrhů čelit dodatečným otázkám zemědělského výboru.
- **Stejný úkol čeká i Francouzka Sylvii Goulardovou,** jež by měla řídit vnitřní trh. Europoslanci ji vytýkají její finanční aféry z minulosti.

JOHNSONOVA HRA O BREXIT

Foto: reuters

BRITSKÁ VLÁDA usiluje o změnu politické deklarace týkající se partnerství s Evropskou unií po brexitu, aby dokument odrážel obsah nového plánu pro podobu takzvané irské pojistky. V Dolní sněmovně to řekl premiér Boris Johnson, když poslancům představoval nabídku na úpravu brexitové dohody. Podle lídra opozičních labouristů Jeremyho Corbyna bude premiérův plán v Bruselu odmítnut. Unijní koordinační výbor pro brexit následně v prohlášení uvedl, že Evropský parlament by nemohl schválit brexitovou dohodu obsahující irskou pojistku v podobě, jakou ve středu navrhla britská vláda.

VÍCE E15.CZ

Krátce

Postřelenému studentovi z Hongkongu hrozí deset let vězení

Osmnáctiletý hongkongský student, který byl při úterňích demonstracích zasažen ostrovní policií palbou do hrudníku, byl obviněn z napadení policisty a výtržnictví. Podle agentury AP to oznámila hongkongská policie s tím, že mladík policistu při potyčce udeřil kovovou tyčí. Za výtržnictví hrozí obviněnému až desetiletý trest vězení.

Na Slovensku přibývá osobních bankrotářů

Počet osobních bankrotů obyvatel Slovenska ve třetím letošním čtvrtletí dosáhl nového rekordu. Vyplyvá to z údajů firmy CRIF - Slovak Credit

Bureau, která v zemi spravuje úvěrové registry. Bankrotů lidí v zemi pod Tatrami začalo výrazně přibývat, když Slovensko podmínky pro jejich vyhlášení v roce 2017 zjednodušilo.

Vražedný útok na prefekturu v Paříži

Útok nožem na policejní prefekturu v centru Paříže si vyžádal celkem pět mrtvých. Mezi oběťmi jsou čtyři policisté a zemřel také útočník. Podle francouzského tisku incident nejspíš souvisel s vyřizováním účtů na pracovišti. /čtk/

CHCETE SE VYZNAT V DESIGNU? PORADÍME VÁM CO SI KOUPIŤ, KDE A ZA KOLIK.

**Právě
v prodeji**
Koupíte ve
všech prodejnách
Geco a Relay

**Objednávejte na
www.ikiosek.cz/e15premium**

Vše o

DESIGNU

na E15.cz

Uprchlíci pracují více, než se čekalo. Vzdělávat se ale nechtějí

Jen každý pátý pracující uprchlík v Německu má zájem o další vzdělávání, které mu německé úřady nabízejí. Naopak mezi pracujícími Němci se o další vzdělávání zajímá celá třetina lidí. Nejnovější průzkum Institutu pro pracovní trh a výzkum povolání (IAB) v Norimberku ale ukazuje, že o pracovní vzdělávání mají už mnohem větší zájem lidé z dalších přistěhovaleckých generací, kde se o možnosti rozšiřujícího vzdělávání zajímá také celá třetina. Převažují mezi nimi ženy; o rozšíření kvalifikace a zvýšení ceny na trhu práce se jich ve druhé přistěhovalecké generaci snaží 35 procent.

Nízký zájem o vzdělávání mezi čerstvými uprchlíky vyplývá podle výzkumníků z toho, že jich většina vykonává nekvalifikovanou práci a jinou práci v dohlednu nevidí. Statistiky nicméně ukazují, že každý druhý pracující uprchlík je na místě, které vyžaduje jisté minimální školení a zapracování. Důvody nezájmu o formální

Foto: profimedia.cz

VÍCE NEŽ TŘETINA. V současnosti pracuje v Německu až 400 tisíc uprchlíků ve věku 15 až 64 let, což je 36 procent praceschopných migrantů, kteří od roku 2015 do země přišli.

vzdělání mohou být i kulturního charakteru. Imigranti ze Sýrie, zjistil výzkum IAB, nejsou například zvyklí, že by se kvůli specializované práci chodilo do školy. V Sýrii bylo podle nich zvykem, že se zaučování a pracovní výcvik prováděly přímo v továrních provozech.

Martin Wansleben z Německé průmyslové a obchodní komory v této souvislosti také připomněl, že zaměstnavatelé by ocenili, kdyby vláda zajistila lepší kurzy pro výuku němčiny. „Smysluplnější by byla výuka v menších skupinách a větší nabídka kurzů na internetu, zkrátka aby se učení stalo flexibilnější a více odpovídalo potřebám praxe,“ vysvětlil Wansleben, podle něhož jsou současné kurzy placené ministerstvem pro migraci a uprchlíky nevyhovující.

Podle oficiálních údajů vlády v současnosti pracuje v Německu až 400 tisíc uprchlíků ve věku 15 až 64 let, což je 36 procent praceschopných migrantů, kteří od roku 2015 do země přišli. „Počítáme s tím, že

během podzimu to bude už 40 procent. To by znamenalo, že pracovní trh je schopen integrovat uprchlíky o jeden rok rychleji, než vláda počítala,“ říká Herbert Brücker, který má v IAB na starosti migraci. Podle Brückera se polovina těchto lidí dostala ke kvalifikované práci, což je překvapivě zejména proto, že jen pětina z nich měla ukončené odborné vzdělání nebo vysokou školu. Vysvětlení je i tady jednoduché: německý pracovní trh trpí nedostatkem středně kvalifikované pracovní síly a přistěhovanci jsou schopni tento nedostatek částečně nahrazovat.

Uprchlíci nejčastěji pracují v gastronomii, na stavbách nebo v sociální péči. Velký počet jich také působí v úklidových službách a v bezpečnostních agenturách.

stranu připravil

Petr FISCHER

spolupracovník redakce

Německý diář

Německá stopa Karla Gotta

Zpráva o smrti Karla Gotta prolétla i německými médii. Český zpěvák byl v Německu pravidelným hostem tradičních show a jeho písničky jsou známé zejména mezi starší generací žen. Německé nekrology se držely agenturních zpráv, popisovaly Gottovu pestrou kariéru a některé velké hity, z nichž je nejčastěji připomínána Včelka Mája. Jako kdyby Gott ani nic jiného nezpíval.

Vzpomínám, jak jsem v roce 1991 cestoval stopem Bavorskem a jak mi zastavila žena v důchodovém věku, která po zjištění, že pocházím z České republiky, okamžitě vytáhla viditelně obehnanou kazetu s Gottovými písněmi v němčině a pustila ji, snad aby mě ve voze lépe pohostila a vytvořila domácí atmosféru. „Goldene Stimme aus Prag“ zaznělo i z jejích úst, jakkoli vzápětí prohlásila, že nové písně Karla Gotta už neposlouchá, protože ty starší jsou dostatečně krásné.

Málokdy se stane, že je někdo z Česka tak moc probírán

Němci se příliš nezabývali jeho rolí v normalizačním socialismu. Zato zdůrazňovali jeho profesionální eleganci a mužskou svůdnost jeho tenoru.

v celoněmeckých médiích, a tak se i česká média pochoptelně radostně chopila této Gottovy stopy. Němci se příliš nezabývali jeho rolí v norma-

lizačním socialismu, snad jen připomněli zpěvákův návrat z německé emigrace, protože „doma je doma a česky se vyjadřují nejlépe“. Zato zdů-

razňovali jeho profesionální eleganci a mužskou svůdnost jeho tenoru. „Chtěl jsem být úspěšný a obdivovaný ženami. A to máte tak, když jsem chtěl získat nějakou pěkně vyhlížející ženu, musel jsem být úspěšný muž,“ svěřil se Gott v jednom z mnoha rozhovorů, které během svého dojíždění do Německa poskytl. Byl to pro Němce zřejmě příznačný, charakteristický citát, proto ho noviny použily. Tak jako titulky „Profesionál, který bavil“ nebo „Tenor a Včela“.

Takový byl - německý Karel Gott.

BLESK

Vánoční jarmark

Přijďte ukázat, co umíte!

*Vytváříte originální věci a rádi byste je prodávali?
Iste začínající firma, maminka na mateřské?*

ZAREGISTRUJTE SE
na **jarmark.blesk.cz**

- MOŽNOST PRONÁJMU NA 2 DNY, VÍKEND NEBO PO CELOU DOBU JARMARKU
- K DISPOZICI PRODEJNÍ PULT ZA VÝJIMEČNOU CENU V CENTRU PRAHY
- DOPROVODNÝ PROGRAM VÁNOČNÍ VESNÍČKY PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

29. 11. – 22. 12. 2019, DENNĚ 9–20 HOD
OBCHODNÍ DŮM KOTVA, 3. PATRO, PRAHA 1

Bonus
pro nejlepší
prodejce

PREZENTACE
V DENÍKU BLESK!

Tvář dne

Tyto návrhy nejsou ničím jiným než cynickým pokusem předsedy vlády přesunout vinu za jeho selhání na EU, řekl šéf britských labouristů Jeremy Corbyn.

STR. 8

Foto Reuters

Komentář

Požáry v rodinné politice

Do veřejné debaty se naplno vrátilo téma zálohovaného výživného. Tedy sociální dávky, již stát vyplácí lidem, kteří mají na výživné nárok, ale jejich partner svou povinnost neplní. Vymáhání dluhu na výživném pak přechází z opuštěného partnera na stát. V nějaké podobě toto opatření v dohledné době projde, protože je jednak přislíbeno v programu vlády a jednak je to oblíbené téma koaliční ČSSD. Ministryně

práce a sociálních věcí Jana Maláčová zařadila zálohované výživné i do koncepce státní rodinné politiky a nyní představila i konkrétní podobu zákona.

Situace mnoha samoživitelů, které jejich partner nechal na holičkách, je často skutečně zoufalá. Podle průzkumů patří společně s domácnostmi single seniorů mezi dvě skupiny nejvíce ohrožené chudobou. Pokud z nich stát sejme alespoň starost o část pravidelného příjmu a handrkování o dlužné částky, je to ušlechtilý záměr. Konzervativní argumenty, že stát fakticky podporuje lidi, kteří se do své situace dostali

vlastní vinou, konkrétně špatnou volbou partnera, nechme protentokrát stranou. V návrhu se skrývají jiné problémy.

Především je velmi problematické jeho řazení k rodinné politice. Zálohované výživné je hašením požáru, přesněji řečeno řešením sociální události, která postihla odhadem 30 tisíc českých rodin. Nemá v sobě ani náznak řešení příčin požáru – od vysoké rozvodovosti přes uzavřenost pracovního trhu pro samoživitele a samoživitelky až po nedostupnost školek či jeslí. Právě systematická řešení těchto příčin jsou úkolem rodinné politiky.

Zálohované výživné spadá čistě do politiky sociální.

To není jen slovíčkaření. Tuzemská rodinná politika je jako celek zoufalá, přestože Česko vydává na podporu rodin s dětmi 3,14 procenta HDP, zatímco v celé EU dosahuje tento ukazatel v průměru 2,76 procenta. Jak už před časem upozornili ekonomové z institutu CERGE, příliš mnoho těchto peněz míří právě do dávek a daňových úlev a příliš málo do podpory veřejných služeb a uplatnění rodičů na pracovním trhu.

Cílem rodinné politiky má být prostředí vlídné vůči rodinám a postupné zvýšení porodnosti. Studie CERGE

přitom cituje zahraniční zkušenosti, podle nichž „dostupné veřejné služby, které péčí o dítě usnadňují, se ukazují být až dvakrát efektivnější ve zvýšení porodnosti než jiný typ podpory rodin“.

V koncepci rodinné politiky, kterou se Maláčová chystá projednat s hnutím ANO, jsou i opatření, která tímto zdravým směrem míří. Neměla by se ztratit v hádkách o dávky, které s rodinnou politikou nemají nic společného.

Martin ČABAN
komentátor
deníku E15

NA HOUPAČCE

LUMa

INZERCE

PS4

A man with a beard and short hair is wearing a white Real Madrid football jersey. He is pointing his right index finger towards the EA Sports FIFA 20 logo on his chest. The jersey features several logos: the FIFA 2018 World Cup trophy, the Adidas logo, the EA Sports logo, the Real Madrid club crest, and the FIFA Official Licensed Product logo. The word 'Emirates' is printed in gold on the front of the jersey. The background is a solid red color.

FIFA 20
Emirates

POSLEDNÍ ŠANCE
vyhrát 100 000 Kč!

Zaregistruj se zdarma na www.iSportLiga.cz
a boj o Superfinále 2. listopadu

CZC.CZ

O₂TV

connect IT[®]

CORNY

Chance

Kouzelný ostrov, kde odpočívají draci

Leží tak trochu ve stínu známějších turistických oblastí v regionu, ať už za rezorty v Thajsku, nebo za poloostrovem Langkawi, jednou z nejoblíbenějších destinací v Malajsii. Pokud někdo hledá skutečný klid a panenskou přírodu, odlehlý ostrov **Tioman** dokonale splní jeho představy.

Michal TOMEŠ

Legenda praví, že podobu ostrova na sebe vzala dračí princezna, která letěla navštívit svého milého do Singapuru. Omámená krásou Jihočínského moře se však rozhodla na místě spočinout a nabídnout útočiště pro mořeplavce. Je tedy zřejmé, že samotná cesta z pevniny na třicet kilometrů vzdálený ostrov může být dobrodružná. Začíná v malém přístavním městě

Mersing, odkud je jediným pravidelným spojením malý trajekt, který se mnohdy vydává na svou cestu za nepříliš příznivého počasí. Během monzunových dešťů tak mohou být dvě hodiny cesty kolem malých ostrůvků dlouhé i pro zkušené mořeplavce.

Když se však dvacet kilometrů dlouhý a deset kilometrů široký Tioman vynoří z mraků, je to pohled jako

z filmů o Jurském parku. Příkré kopce porostlé pralesem sahají až do výšky

Většina turistů i místních preferuje spíše přepravu malými motorovými čluny.

ŘÍDKÉ OSÍDLENÍ. Veškerý život na Tiomanu se soustředí na pobřeží rozeklané mnohými skalisky. Prsty na obou rukou pak stačí ke spočítání vesnic a obcí, jež se na malém ostrově v Jihočínském moři nacházejí.

jednoho kilometru, dávají přitom jasně najevo, že ostrov je domovem pro lidi až ve druhé řadě. Tioman má jen lehce přes dva tisíce trvalých obyvatel, a ačkoliv turisté tuto cifru znásobí hned několikrát, na prvním místě je na Tiomanu bohatá fauna a flóra.

Veškerý lidský život se soustředí pouze na pobřeží rozeklané mnohými skalisky. Prsty na obou rukou pak stačí ke spočítání vesnic a obcí, které se na malém ostrově v Jihočínském moři nacházejí. Největší z nich, hlavní město Tekek, přitom nabízí veškerý servis od banky a pošty až po obchod s alkoholem. Jeho prodej je v muslimské Malajsii silně regulován a je tak jediným zbožím, za které si ve srovnání s Českem turista připlatí. Limonáda v plechovce stojí v přepočtu deset korun, snídaně v bistru padesátikorunu a vydatná večeře o dvacet korun víc.

Nulová infrastruktura

Při příjezdu na Tioman trajekt postupně staví ve všech vesnicích, což má prostý důvod. Na ostrově je minimální silniční infrastruktura, auta lze potkat pouze v hlavním městě Tekeku a v obci Juara, která se nachází na opačné straně ostrova. Jde o jediné obydlené území, která skrze džungli spojuje dlážděná silnice plná serpentín. Kdo se na ni vydá například na skútru, rozhodně se dočká od místních obyvatel doporučení, jak silnici zdat. Každoročně na méně než desetikilometrovém úseku zemře hned několik lidí, další desítky skončí s krvavými šrámy. Právě skútry se sajdkárami jsou nejčastějšími dopravními prostředky po miniaturních vesnicích.

Pod hladinou

Pobyt na ostrově, který je pro většinu cestovatelů pouze jedinou zastávkou při putování po jihovýchodní Asii, však rozhodně neznamená jen motoristické zážitky. Nejoblíbenější aktivitou je na Tiomanu nepochybně potápění a šnorchlování, a to díky mnohým korálovým útesům jak na hlavním ostrově, tak na řadě okolních ostrůvků a skalních útvarů.

Objevovat podmořský život se na malých člunech vydávají lidé všech národností i věkových skupin. Malé žraloky pozorují z těsné blízkosti svých sasanek klauni očkatí, hejna tisíců malých rybek naopak nechávají naprosto v klidu liné mořské želvy. A pokud zájemce narazí na zkušeného průvodce, ukáže mu v průběhu celodenního výletu zátoky a skaliska, kde se vyhne i možným davům a podmořskou krásu bude moci sledovat nerušeně.

Jde to i po souši

Skutečnost, že mezi většinou vesnic a městeček na ostrově je nemožné dopravit se autem nebo motocyklem, přitom otvírá mnohem zajímavější způsoby, jak se po Tiomanu pohybovat. Jedním z tipů může být túra mezi vesnicemi Air Batang a Salang na výcho-

dě ostrova. Obě obce spojuje pralesní stezka, která vede podél elektrického vedení, jež severnější obci zásobuje energií. Několikahodinový trek skrze temnou džungli dá rychle zapomenout, že se člověk nachází v dovolenkové destinaci, pocit dobrodružství umocňují nejen všudypřítomné opice a varani, ale také pavouci a hadi, zpravidla však dostatečně bojácní. Cestu mezi vesnicemi si je možné zpříjemnit v některé ze zátok, kde písčité pláže nabízejí absolutní soukromí a klid.

Většina turistů i místních ale preferuje spíše přepravu malými motorovými čluny. Ty je možné si pronajmout nebo využít pravidelné linky jezdící podél pobřeží od severu až na jih. Právě tam, nedaleko vesnice Mukut, lze v horách navštívit malebné vodopády, jejichž chladná

ZÁBAVA ČÍSLO JEDNA.

Nejoblíbenější aktivitou je na Tiomanu potápění a šnorchlování, a to díky mnohým korálovým útesům a řadě ostrůvků a skalních útvarů.

voda je ve srovnání s teplým mořem velice příjemným osvěžením.

Rodinný byznys

Osvěžit se lze samozřejmě také v mnoha restauracích, které se nacházejí v každé z vesnic a obcí. Turistický ruch patří mezi hlavní příjmy ostrovanů, vývoj samotné infrastruktury přitom ovlivnily muslimské zvyklosti. Podle nich dědí majetek nejen nejstarší syn, ale odpradávně všichni potomci. Vesnice okupované kdysi jedinou rodinou se tak staly atomizovanými společenstvími, ve kterých žijí desítky až stovky vzdálených příbuzných. Každá z rodin se přitom snaží najít vlastní přivýdělek - některá provozuje obchod, jiná ubytování, další pak restauraci a přepravní službu. Zpravidla Evropané nebo Australané pak na ostrově provozují bary nebo potápěčské školy.

Také kvůli rodinným vazbám je doposud Tioman místem téměř nepolíbeným velkými hotelovými resorty. Ubytování lze nejčastěji nalézt v malých klimatizovaných chatkách, v těsné blízkosti života místních. Vesnickou atmosféru umocňují také tiomanské zákony - žádná z budov na ostrově nesmí mít více než dvě podlaží.

Porcelánová minulost

Život na ostrově ovlivňuje také historická pozice dopravního uzlu. Důsledkem není pouze existující bezcelní zóna na Tiomanu, ale také mix kultur, který se nejjasněji projevuje například v gastronomii. Ta je i v celé Malajsii významně ovlivněna nejen sousedním Thajskem, ale také Indií či Čínou, která v minulých staletích ostrov využívala při obchodních plavbách. Dodnes je možné na plážích najít kousky porcelánu, který byl zásadním obchodním artiklem.

SOUKROMÍ. Zkušený průvodce ukáže zájemcům zátoky a skaliska, kde se vyhnou možným davům turistů a budou moci nerušeně sledovat podmořskou krásu.

Ostrov Tioman

Foto dne

Foto: Reuters

VÍTEŽ V BRONZU. Umělecká slévárna v Horní Kalné dokončila bronzovou sochu trojnásobného vítěze Velké pardubické Peruána. Sochu koně ve cvalu převezli pracovníci slévárny do Zámrsku na Orlickoústecku. Odhalena tam bude v sobotu 12. října, den před letošní Velkou pardubickou.

Tipy pro volný čas

LEDNÍ HOKEJ

NHL se vrací do O2 arény

V rámci světové série zámožské NHL se dnes v pražské O2 areně hraje úvodní zápas sezony mezi týmy Chicago Blackhawks a Philadelphia Flyers. Letos se uskuteční třetí ročník NHL Global Series. Je to také osmá sezona od doby, co se NHL pravidelně hraje v Evropě.

GASTRONOMIE

Milovníky vína zve zámek Valtice

Kulturní program v prostorách valtickém zámku a stánkový prodej před ním na balustrádě patří k tradičnímu vinobraní, které se koná dnes a zítra. Vnitřní nádvoří zámku ožíví také několik cimbálových muzik. Součástí akce je bohatá nabídka jídel i moravských vín.

ZÁBAVA

Vodáci zamknou řeku Lužnici

Na vodácké základně v Suchdole nad Lužnicí začne v sobotu čtyřicátý ročník zamykání řeky Lužnice, který organizuje tamní vodácký klub. Účastníci zhruba dvanáctikilometrové plavby ji uzavřou buď na jezu Pilař, nebo až na tábořišti na Majdaleně.

HISTORIE

Zbrojnoši se utkají na Křivoklátě

Výcvik dravých ptáků i koní se v sobotu a neděli stane součástí letošního Křivoklátní na hradě Křivoklátě. Děti čeká rytířská stezka, na jejímž konci budou pasovány na rytíře. Šermíři skupiny Merlet předvedou turnajová klání a souboje. Chybět nebude dobová hudba.

MOTOSPORT

V Pardubicích se jede Zlatá přilba

Už 71. ročník nejstaršího pravidelného závodu na ploché dráze Zlatá přilba se koná v neděli v Pardubicích. Stadion ve Svítkově každoročně přiláká přes deset tisíc příznivců. Nabízí strhující podívanou na šestici jezdců jedoucích po oválu téměř stokilometrovou rychlostí. /bo/